

Jaarverslag 2025

IVN NATUURWERKGROEP WAALRE

Leden IVN Natuurwerkgroep aan het werk op de heidecorridor in Waalre.

Antoon Obbing, Nico Broers en Henk de Vrind
Januari 2026

Inleiding

De IVN Natuurwerkgroep Waalre bestaat inmiddels ruim 40 jaar. De werkgroep werd destijds opgericht om de vennen in Waalre te herstellen. In de loop der jaren is de groep sterk gegroeid, zowel in het aantal leden als in de diversiteit van de werkzaamheden.

In de periode voorafgaande aan de werkzaamheden wordt er veel zorg aan de voorbereiding van alle werkzaamheden besteed. Er worden afspraken gemaakt en veldbezoeken gebracht met de landeigenaren en de daaraan verbonden ecologen om de juiste werkzaamheden op een veilige manier te kunnen uitvoeren.

De IVN Natuurwerkgroep is actief van september tot half maart in de buitengebieden van de gemeente Waalre en soms ook daarbuiten. Er zijn ongeveer 50 enthousiaste leden. Ook afgelopen jaar hebben we weer enkele nieuwe vrijwilligers mogen begroeten. Op woensdag- en zaterdagochtenden werkt de groep aan het onderhoud en de verbetering van de natuur.

De werkzaamheden bestaan onder andere uit:

- onderhoud van houtwallen en bosgebieden
- opschonen van heidevelden
- vrijhouden van opschot bij venoevers en poelen
- planten van bomen en struiken
- snoeien van wilgen en fruitbomen
- schoonmaken van oeverwaluwenwanden
- onderhoud en aanleg van wandelpaden

De groep werkt op terreinen van de gemeente Waalre en Brabants Landschap, in nauwe samenwerking met ecologen en adviseurs. Daarnaast voert de IVN Natuurwerkgroep werkzaamheden uit voor particuliere grondeigenaren, altijd in overleg met en in opdracht van de eigenaar en diens adviseurs. De inzet vindt vooral plaats op locaties waar zwaar materieel niet wenselijk is of waar kleinschalig werken de voorkeur heeft. Dit jaarverslag geeft een beeld van de uitgevoerde werkzaamheden.

Van onderhoud van vennen naar een breder takenpakket

De IVN Natuurwerkgroep is ooit opgericht om de dichtgegroeide vennen van Waalre nieuw leven in te blazen. Door verdroging waren op de bodem van veel vennen bomen en struiken gaan groeien. Deze zijn verwijderd en ook de oevers zijn opgeschoond. Hierdoor zijn de vennen weer herkenbaar, vallen ze minder snel droog en blijft de waterkwaliteit op peil.

In 2025 is gewerkt aan het Lisseven, het Woldersven, het Kleinven, het Blokven en Ven 1. Dit laatste ven ligt vlak bij het Vlasrootven, tussen Waalre en Valkenswaard.

Naast de vennen werkt de werkgroep al jaren aan het onderhoud van heidegebieden. Bij de Dirk van Hornelaan is gewerkt aan de Heidecorridor en de Meerberg. Op Valkenhorst is een groot heidegebied opgeschoond van dennen en berken.

Ook is gewerkt aan het verwijderen van exoten zoals de Amerikaanse eik en de Amerikaanse vogelkers. Nieuw dit jaar is het bestrijden van de karmozijnbes. Deze werkzaamheden vonden plaats op landgoed Gagelhof, bij de bosranden van het Blokven en het Woldersven, langs de Houtakker en in het bosgebied aan de Johann Strausslaan en de Sophiastraat.

De karmozijnbes

Op het Achtereind, op landgoed Valkenhorst en aan de rand van de Meerberg zijn ongeveer 5590 bomen en struiken geplant. De oeverwaluwenwand op het Achtereind is voorzien van schoon zand en de toegangen tot de amfibietunnels onder het fietspad van de Oude Spoorbaan zijn schoongemaakt. Ook zijn dit jaar weer wilgen geknot en nieuwe bomen aangeplant.

Op de foto's een deel van de heidecorridor om 9 uur en om 12 uur. De werkgroep heeft conform opdracht zeker 60 procent van de begroeiing weggehaald.

De IVN Natuurwerkgroep heeft een eigen zaagploeg. Deze groep van vier gediplomeerde zagers en vier ondersteuners richt zich op het zagen van grotere bomen, vooral Amerikaanse eik, natuurlijk op aanvraag van de opdrachtgevers. Het zagen van bomen gebeurt alleen als het van belang is voor het natuurbeheer. De groep kiest ervoor zoveel mogelijk met elektrische kettingzagen te werken. De leden beschikken over passende veiligheidskleding.

Naast de zaagploeg heeft de IVN Natuurwerkgroep een beheerder van het materiaal. Hij zorgt voor de aanschaf van het materiaal, de uitgifte en inname van gereedschap en het onderhoud. Tevens zorgt hij ervoor dat het materiaal netjes wordt opgeslagen in de schuur.

Samenwerken met de inwoners van Waalre en omgeving

Samen met leden van buurtvereniging Malando zijn de wilgen langs de Anna Paulownalaan geknot. Na afloop werd onder het genot van warme chocolademelk en glühwein teruggekeken op een geslaagde ochtend.

Op 1 november heeft de IVN Natuurwerkgroep met plezier deelgenomen aan de landelijke Natuurwerkdag. Ondanks de slechte weersvoorspellingen verzamelden zich meer dan 40 vrijwilligers bij de Moerputten in Aalst.

Impressie van de Natuurwerkdag op 1 november 2025..

De Moerputten is in 2015 aangelegd als natuurcompensatie voor de verbreding van de A2. De voedselrijke bovenlaag van de aangrenzende weilanden is afgegraven en er zijn enkele poelen aangelegd.

Tijdens de Natuurwerkdag zijn de oevers van een van de poelen schoongemaakt. Na ongeveer 2,5 uur werken was de klus geklaard.

Op 19 november hebben leden van de IVN Natuurwerkgroep kinderen van Waalrese basisscholen geholpen bij het planten van circa 750 bomen. Deze jaarlijkse activiteit vindt plaats in samenwerking met de IVN Scholenwerkgroep en de gemeente Waalre.

Daarnaast heeft de IVN Natuurwerkgroep ondersteuning verleend aan de IVN Vlindertuin, de Stichting Levende Kerststal en heeft zij in maart deelgenomen aan de jaarlijkse Landelijke Opschoondag en in september aan de jaarlijkse World Cleanup Day.

De IVN Natuurwerkgroep heeft 28 projecten uitgevoerd in 2025

In 2025 hebben onze opdrachtgevers gezorgd voor projecten met veel variatie. In het voorjaar en het najaar van 2025 zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

Dag-delen	Projectnamen/locatie	Activiteit	Opdrachtgevers
2	Lisseven	Acacia wegnippen	Bosgroep Zuid
7	Houtakker	Kappen, rillen en zagen Amerikaanse eik	Bosgroep Zuid
1	Johann Strausslaan + Houtakker	Planten bomen en struiken (150 planten)	Bosgroep Zuid
1	Houtakker	Planten bomen en struiken (120 planten)	Bosgroep Zuid
1	Oude Spoorbaan	Kanten opschonen voor paddentrek.	Bosgroep Zuid
1	Voorbeeklaan	Wilgen knotten	Gemeente Waalre
5	Woldersven	Verwijderen van Amerikaanse eik	Bosgroep Zuid
2	Anna Paulownalaan	Wilgen knotten + planten (15 bomen)	Gemeente Waalre
5	Achtereinds Laag	Aanleggen heggen (2400 planten)	Brabants Landschap
1	Achtereinds Laag	Planten wilgen (circa 40 bomen)	Brabants Landschap
1	Brabants Landschap	Cursus boomherkenning	Brabants Landschap
1	Achtereinds Laag	Wand repareren oeverwaluwen	Brabants Landschap
1	De Hurken	Wilgen knotten + planten (15 bomen)	Brabants Landschap
5	Heidecorridor (Meerberg)	Verwijderen Amerikaanse eik	Bosgroep Zuid
1	Groote Heide (langs A2)	Planten van boompjes (2000 planten)	Brabants Landschap
2	Landelijke Opschoondag en de World Cleanup Day	Zwerfvuil rapen	Gemeente Waalre
6	Landgoed Gagelhof	Vogelkers en karmozijnbes verwijderen	Bureau voor Natuur
2	Johann Strausslaan + Houtakker	Verwijderen Amerikaanse eik	Bosgroep Zuid
1	Sophiastraat	Verwijderen opschot op de hei	Bosgroep Zuid
1	Moerputten	Verwijderen van berken en wilgen	Brabants Landschap
1	Johann Strausslaan	Zagen Amerikaanse eik t.b.v. de Vlindertuin	Bosgroep Zuid
4	Meelberg	Verwijderen struiken en vlakken vogelkers	Bosgroep Zuid
1	Boomfeestdag Meerberg	Planten struiken en boompjes (750 planten)	IVN scholenwerkgroep
1	Kleinven aan de Lissevenlaan	Verwijderen van opschot aan de oever	Bosgroep Zuid
2	Blokven	Zagen van Amerikaanse eiken en acacia's	Bosgroep Zuid
3	Valkenhorst	Verwijderen berken- en dennenboompjes	Brabants Landschap
1	Ven 1, VDL	Verwijderen opschot rondom ven	Bureau voor Natuur
2	Achtereinds Laag	Planten van hagen en struiken (850 planten)	Brabants Landschap

De leden leggen hagen aan.

De projectleiding houdt nauwkeurig een inzetadministratie bij. Elke werkdag worden de aanwezige deelnemers en bestede uren geregistreerd. De werkgroep werkt van 9.00 tot 12.00 uur; een dagdeel bestaat uit drie werkuren.

Opdrachtgever:	Dagdelen
Bosgroep Zuid	33
Gemeente Waalre	3
Brabants Landschap	16
Bureau Voor Natuur	7
Landelijke Opschoondag en World Cleanup Day	2
IVN scholenwerkgroep	1
Totaal	62

In totaal heeft de werkgroep 2475 uur gewerkt. Uitgaande van een fulltime werkjaar van 1600 uur komt dit neer op ongeveer 1,5 mensjaar.

Veiligheid heeft prioriteit

Veiligheid staat bij de IVN Natuurwerkgroep hoog in het vaandel. Alle actieve leden beschikken over persoonlijke beschermingsmiddelen zoals veiligheidsschoenen, werkhandschoenen, reflecterende hesjes, helmen en degelijk gereedschap. De materiaalbeheerder geeft regelmatig instructies over het gebruik en onderhoud van het gereedschap.

De zaagploeg beschikt over specifieke veiligheidskleding, helmen met gehoorbescherming en hoogwaardige gereedschappen.

Voor elke werkdag verkent de projectleider het werkterrein en wijst de deelnemers op mogelijke gevaren. Waar nodig wordt het terrein afgezet met linten of pionnen, worden IVN vlaggen geplaatst en in voorkomend geval worden fietsers en wandelaars door ondersteuners verzocht even te wachten tot de te zagen boom is geveld.

In 2025 hebben drie leden het certificaat Veldhulpverlening behaald. Deze cursus richt zich op het vooraf inventariseren van risico's en het nemen van passende voorzorgsmaatregelen. Voor alle projecten stelt de projectleider vooraf een risicoanalyse op in het RIE-systeem. Daarnaast heeft een lid het certificaat Bosmaaier behaald.

Op de foto een deel van leden van de IVN Natuurwerkgroep, gehuld in gele hesjes met in hun midden de IVN vlag.

Als afsluiting van het voorjaarsseizoen verzorgden Nick Jeurissen en Bas Schippers van Brabants Landschap een prachtige wandeling op de Lange Bleek in Sterksel. Na afloop genoot de groep van een heerlijke lunch bij de Hut van Mie Peels in Waalre.

Vrijwilligerspenning gemeente Waalre

Frans Lavrijssen

Frans Lavrijssen ontving de vrijwilligerspenning van de gemeente Waalre voor zijn grote inzet binnen de IVN Natuurwerkgroep. Hij was enkele jaren bestuurslid, leverde een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van de stronkentrekker en is nog altijd een van de gangmakers van de groep.

Ambities voor de komende jaren

De IVN Natuurwerkgroep Waalre blijft zich inzetten voor het behoud en de verbetering van de natuur in Waalre en omgeving. De komende jaren richt de werkgroep zich op:

- Onderhoud van vennen en heiden
- Verwijderen van exoten zoals Amerikaanse eik, Amerikaanse vogelkers en de karmozijnbes
- Knotten van wilgen langs de Tongelreep, de Gorloop, het Achtereinds Laag en De Hurken
- Beheer en onderhoud van buitengebieden van de gemeente Waalre
- Aanplanten van struiken en bomen en het creëren van corridors voor meer biodiversiteit
- Deelname aan initiatieven van andere organisaties, zoals de Landelijke Natuurwerkdag, de Boomfeestdag en opschoonactiviteiten.

De werkgroep hoopt de goede samenwerking met de gemeente Waalre, de Bosgroep Zuid, Brabants Landschap, Bureau voor Natuur en particuliere initiatieven ook de komende jaren voort te kunnen zetten. Ook hoopt de werkgroep de fijne samenwerking met de IVN Valkenswaard -Waalre en haar werkgroepen zoals de Vlindertuin, de buurtvereniging Malando en de Stichting Levende Kerststal te continueren.